

Svensk journalistik

Bromskloss eller pådrivare för jämställdhet?

Maria Edström

Abstract

Medierna kan förklara och förändra världen. Sverige har liksom de flesta nordiska länder en självbild av att vara ett jämställt samhälle. När det kommer till medieområdet är den bilden inte lika självklar. I dagspressens styrelserum är kvinnorna många gånger färre än i börsbolagens styrelser och i nyhetsflödet är det oftare mäns åsikter och handlingar som är i fokus. Denna artikel argumenterar för att en konsekvens av den bristande jämställdheten är att yttrandefriheten begränsas i och med att kvinnors erfarenheter, problem och möjligheter så sällan anses vara nyhetsmässiga.

Utgångspunkten är de globala nyhetsstudierna *Global Media Monitoring Project* (WACC 2010) och *Global Status on the Status of Women in the News media* (Byerly/IWMF 2011) och har tidigare utvecklats av författaren i kapitlet ”’Sweden: Women Reach Parity but Gender Troubles Persist’ i *Palgrave International Handbook on journalism*, (Byerly ed 2013), kapitlet ’Utan jämställdhet ingen yttrandefrihet’ från antologin *Journalistisk kvalitet?* (von Krogh red 2011) och ’Nordic Journalism with Parity and problems’ i *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media* (Edström & Mølster red 2014).

Keywords: journalistik, jämställdhet, Pekingplattformen, FN, EU, mångfald

Introduktion

I slutet av 1970-talet gav Aftonbladets kvinnliga journalister ut *Dokumentet*, en bok som avslöjade en förödande manskultur på en av Sveriges största tidningar. Idag, drygt 35 år senare har Aftonbladets kvinnliga journalister återigen gjort ett upprop för att protestera mot tidningens kultur och struktur.

Vi upplever att det finns en manskultur på Aftonbladet. Och att män gärna bjuder in män är en välkänd mekanism. Vi vill därför – innan även nästa maktskikt i den nya organisationen ligger fast – efterlysa ett jämställdhetsperspektiv inför tillsättningen av redaktörstjänsterna.

Upprop från Aftonbladets kvinnliga journalister,
refererat i *Journalisten* 13 februari 2015

Det öppna brevet från närmare 75 av Aftonbladets kvinnliga journalister kom under en omorganisering av tidningen. Chefredaktören Jan Helin gick snabbt ut och dementerade att det bara skulle vara män som får de nya chefspositionerna med publiceringsansvar och förklarade att Aftonbladet skulle ledas jämställt. (*Journalisten* 2015) Har det då inte

hänt någonting sedan de tidiga protesterna på 1970-talet? Svaret är jo, det har hänt en hel del, både i det omgivande samhället och i mediebranschen.

Denna artikel beskriver jämställdhetsläget inom svensk journalistik utifrån två globala nyhetsstudier, en organisationsstudie och en studie om nyhetsinnehåll och relaterar dessa sedan till politiska åtaganden på och branschens eget ansvar för att sedan diskutera vad detta betyder för yttrandefriheten och demokratin.

Svensk journalistiks utveckling

Sverige har historiskt präglats av ett omfattande utbud av prenumererade dagstidningar och en stark public service, finansierad av licensavgifter. Först på 1990-talet tilläts kommersiell tv och numera finns ett 50-tal tv-kanaler i det markbundna nätet. En stark tryckfrihetslagstiftning talet och en hög läskunnighet har också bidragit till att journalistiken haft en stark ställning (Weibull & Wadbring 2014, Vries 2014).

Journalistyrket var länge ett manligt kodat yrke i Sverige. Enstaka tidningsänkor förekommer i historien, liksom någon enstaka anställd kvinnlig journalist såsom Vendela Hebbe (1808-1999), Hebbe räknas dock som ett undantag (Lundgren & Ney 2000). I början på förra seklet gick det en kvinnlig journalist på 10 manliga, några av dem gjorde tydliga avtryck i historien. Ester Blenda Nordström (1981-1948) gjorde sig känd genom att ta anställning som piga för att sedan avslöja pigornas dåliga arbetsförhållande (Stål 2002). Barbro Alving (1909-1987) utvecklade nya sätt att rapportera från utlandet (Lundgren 2002) och Elin Wägner (1882-1949) blev vida berömd, inte bara som journalist utan också som miljö- och fredsförespråkare inom den internationella kvinnorörelsen (Leppänen 2005).

Det var dock först på 1970-talet som andelen kvinnor i journalistyrket började öka på allvar, även om journalistkulturen fortsatte att vara manlig (Djerf Pierre & Löfgen Nilsson 2004; Djerf Pierre 2007; Melin 2008). Då höjde inte bara Aftonbladets kvinnliga journalister rösten, även på Dagens Nyheter agerade en grupp kvinnor för att få rättvisa löner (kallad Kvinnomaffian i pressen) och på Göteborgs-Tidningen (GT) fanns Hönsamaros, en grupp kvinnor som stred för jämställdhet, facklig organisering och att bryta det mansdominerade nyhetsvärderingen. (Ney 2001). Det dröjde fram till 1990-talet innan journalistkåren var numerärt jämställd och de senaste åren har det till och med varit något större andel kvinnor än män (Facht 2014). Utvecklingen mot allt fler kvinnliga journalister har i princip följt utvecklingen i politiken där andelen kvinnor i riksdagen successivt ökat. De senaste åren har dock andelen kvinnliga journalister överstigit kvinnorepresentationen i riksdagen (51 procent kvinnor i journalistkåren jämfört med 44 procent i riksdagen). En huvudförklaring är att i riksdagsvalen 2010 och 2014 har Sverigedemokraterna tagit flera mandat i riksdagen och mansdominansen är större i det partiet jämfört med övriga partier (*Dagens Nyheter* 2014).

Det har länge funnits en politisk konsensus kring de jämställdhetspolitiska målen inom svensk politik. Lagstiftning såsom delad föräldraförsäkring, särbeskattning har därför självklart påverkat mediebranschen på många sätt, liksom krav på lönekartläggningar och utbyggnad av kommunal barnomsorg. Jämställdhetsplaner blev obligatoriska på alla större arbetsplatser under 1990-talet och den nya diskrimineringslagen från 2009 kräver att det finns mångfaldsplaner (även på mediearbetsplatser). De nuvarande jämställdhetspolitiska målen handlar det om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma sina egna liv.

När det gäller den externa granskningen av medierna är det framför allt public service-medierna som undersökts systematiskt av forskare (Carlsson red 1993; Abrahamsson 1999; Kleberg 1999; Edström & Nordberg 2005, Edström 2006, Edström & Nordberg 2007, Edström 2011), bland annat har projektet *Kvinnorna i Journalistkulturen* undersökt innehåll och normsystem på redaktionerna (Löfgren Nilsson 2009; Djerf Pierre 2007). Från slutet av 1970-talet bedrev public service också ett internt granskningsarbete. Sveriges radio (som då omfattade både radio och television) startade ett stort jämställdhetsarbete som mynnade ut i boken *Sakligt, Opartiskt, Jämställt?* (Sveriges radio 1979), den handlade bland annat om hur public service skulle kunna arbeta systematiskt för att låta fler kvinnor komma till tals. Fram till början av 1990-talet fortsatte Sveriges radios avdelning Publik och Programforskning, PUB, sina systematiska genomgångar, både av det personalpolitiska och programpolitiska jämställdhetsarbetet, deras rapporter och böcker publicerades offentligt och diskuterades på seminarier. I slutet på 1990 talet gjorde de nordeuropeiska public service-bolag ett gemensamt projekt där man granskade jämställdheten i utbudet (*Who speaks in television* 1998).

Globala åtaganden

Aftonbladets *Dokumentet* kom ut i en tid när FN:s första kvinnokonferens hållits i Mexiko 1975 och då FN:s generalförsamling 1979 antog CEDAW, Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering, till vardags kallad av Kvinnokonventionen. CEDAW anses vara det starkaste dokumentet för att för att stärka kvinnors rättigheter och innehåller bland annat krav på att världssamfundet ska motverka stereotyper.

Drygt 15 år senare, i samband med FN:s kvinnokonferens i Peking 1995, genomfördes för första gången den stora globala nyhetsstudien *Who makes the news*. Den pekade på att det fanns en stor obalans i det nyhetsutbudet, bara 17 procent av de som intervjuades i det globala nyhetsflödet var kvinnor. Bristen på kvinnor i nyheterna satte därmed strålkastarljuset på mediernas ansvar och betydelse. FN:s medlemsstater enades i Peking om att medierna har en central roll för att uppnå jämställdhet för kvinnor och män. Genom den sk Pekingplattformens Sektion J (*The Beijing Declaration and the Platform for Action*) åtog sig FN:s medlemsstater att aktivt verka för att ge kvinnor större tillgång till medierna och att motverka stereotypa skildringar (World Conference on Women 1996). Sedan hände dock inte speciellt mycket från FN:s medlemsstaters sida. Civilsamhället fortsatte att sätta press, bland annat genom att den globala nyhetsstudien upprepades 2000, 2005 och 2009/10. Långsamt ökade andelen kvinnor i nyheterna (Global Media Monitoring Project 2010).

År 2006 skrev Agnes Callamard från yttrandefrihetsorganisationen Artikel 19 en uppmärksammat artikel om att medierna inte behöver oroa sig för censur, det sköter redaktionerna så bra själva. Callamards utgångspunkt var resultaten från Global Media Monitoring Project som då visade att 79 procent av de intervjuade var män. När politiker, företrädare eller experter uttalade sig var mansdominansen ännu tydligare. Callamard ansåg att detta visade att redaktionerna utövar en självvald genusbaserad censur genom att 1) tysta kvinnor eftersom de inte betraktar det som kvinnor gör som nyhetsmäsigt 2) baktala eller förminska kvinnors handlingar 3) inte erkänna värdet av kvinnors arbete eller se deras roll som experter, ledare och auktoriteter inom olika områden 4) underbevakna områden som är kvinnospecifika eller är könsmärkta. Callamard pekade på

flera möjliga åtgärder där såväl regeringar, redaktioner och de etiska regelverken har ett ansvar för utvecklingen mot en utvidgad yttrandefrihet för kvinnor (Callamard 2006). Några år senare gav Internationella Journalistfederationen (IFJ) har tillsammans med UNESCO ut rapporten *Getting the Balance Right* (2009) som handlar om att ge journalister verktyg för att de stereotypa skildringarna ska bli färre. "Fair gender portrayal is a professional and ethical aspiration, similar to respect for accuracy, fairness and honesty" skrev Aidan White, dåvarande generalsekretärare för IFJ, i förordet.

Redaktionerna i fokus i global studie

De globala studierna av nyhetsinnehåll visade gång på gång att män hade större tillgång till nyhetsarenan, frågan väcktes då om detta kan ha att göra med hur jämställda redaktionerna är. Därför inleddes 2009 ett stort arbete med att kartlägga situationen på nyhetsredaktioner i olika delar av världen. 2011 publicerade International Women's Media Foundation, IWMF, sin rapport *Global Status on the Status of Women in the News Media* om läget på drygt 500 nyhetsorganisationer (varav 32 från nordiska) i 59 länder (Byerly /IWMF 2011). IWMF-studien var den första undersökningen som systematiskt jämförde strategier, redaktionella villkor, löneskillnader och chefspositioner inom nyhetsredaktioner. Studien pekade på att i Norden fanns exempel på att jämställdheten hade kommit längre än på andra håll, Finland och Sverige låg i topp med runt 40 procent kvinnor på ledande positioner. Samtidigt kunde man även i dessa länder att urskilja tydliga löneskillnader, fler osäkerheter i anställningsformer för kvinnor och andra tecken på ojämsställda strukturer. Nio svenska medieföretag deltog i undersökningen, sex dagstidningar och tre etermedier med sammanlagt 2 300 anställda.

Könsfördelningen inom företagen var jämn totalt sett, men fördelat på positioner var det mer skevt.

Tabell 1. Andel anställda i svenska medieföretag baserat på kön och position

	Män	Kvinnor
Styrelse	66	34
Ledningsgrupp	60	40
Övrig redaktionsledning	59	41
Avdelningschefer	51	49
Nyhetspersonal	51	49
Produktion/design	69	31
Teknisk personal	71	29
Marknadsavdelning och adm	32	68
Övrig personal	29	71
ANTAL	1189	1139

Källa: Byerly (2011) *Global Status on the Status of Women in the News media*. Uppgifterna baserar sig på nio medieföretag, data insamlat 2009.

I takt med digitaliseringen blir också produktion, design och teknik allt viktigare, IWMF-studien visar att i Sverige dominerar männen på de tekniska områdena av branschen med en andel på 69 procent av produktion och design och 71 procent när det gäller

teknisk personal. Man kan säga att den svenska könssegregerade arbetsmarknaden gör sig gällande även på medieområdet, speciellt med tanke på att när det gäller den administrativa personalen är situationen den omvända med 68 procent kvinnor. Den globala studien pekade också på obalanser när det gäller arbetsförhållanden, män har i större utsträckning heltidarbete (54 procent) medan en majoritet av de deltidsarbetade är kvinnor (68 procent).

IWMF-studiens resultat bekräftas både av en studie som EU genomfört i samtliga medlemsländer (European Institute for Gender Equality 2013) och av Nordicoms granskning av årsredovisningar från 96 dagstidningar (Facht 2014). Nordicoms kartläggning visar att under 2012 var 58 procent av chefredaktörerna i svensk dagspress män, 86 procent av vd:arna var män och 76 procent av styrelseledamöterna var män.

Jämställdheten inom svenska medieföretag förefaller ändå vara bättre än i många andra delar av världen. Fler kvinnor på redaktionerna förefaller dock ha ringa påverkan på nyhetsutbudet, det är fortfarande oftast mäns åsikter och handlingar som är i fokus och andelen män har legat stabilt på runt 30 procent i de globala nyhetsstudierna. Samtidigt finns en pågående diskussion kring journalistikens könsmärkta normer. Vid två tillfällen har exempelvis föreningen Grävande Journalister tagit upp de tuffare villkoren för kvinnor, dels i *Machoreservatet* (Uusijärvi 2007) och dels i en artikel från 2015 *Svårt för kvinnor att få Guldspaden* (Rydman 2015).

Det intressanta jämfört med tidigare decennier är också att det numera finns flera redaktioner som systematiskt arbetar med innehåll, som gjort jämställdhet och mångfald till en ledningsfråga och som gör det till rutin att räkna. Morgontidningen *Västerbottens-Kuriren* har t ex lyckats fördubbla andelen kvinnor på sporten och på köpet fått en bredare läsekrets av sportsidorna. De regionala tv-nyheterna *Västerbottensnytt* har också en strategi för att nå en könsbalans i sina nyheter. SVT är också ett av få medieföretag som har kvantitativa mått för själva utbudet. Skapar man rutiner och gör det till en ledningsfråga tycks alltså mångfalden kunna öka (Falck 2014; Strömmland 2014). Och det finns möjlighet att krossa glastaket för kvinnor som vill nå höga chefspositioner. En intervjustudie med 208 svenska kvinnliga mediechefer pekar på det är troligare att man når höga positioner om redaktionen har ett aktivt jämställdhetsarbete (Zadig & Oleskog Tryggvadsson 2014). Det tycks också finnas en efterfrågan på en annan typ av nyheter. Sedan 2010 finns i Sverige en nättidning, *Feministiskt perspektiv*, som kommer ut två gånger i veckan. Med 2500 betalande prenumeranter och en Facebookgrupp på 18000 medlemmar visar den att det finns en marknad för andra nyhetsperspektiv än det traditionella (Bratt 2014).

Politiker och statsmaktens ansvar

Det har funnit en avvaktande inställning från politikerna att lägga sig i frågan om den bristande jämställdheten i medierna, om statsmakterna agerar gentemot medierna skulle det kunna ses som ett hot mot yttrandefriheten. Förhoppningen har varit att branschen själva ska hantera frågan. Successivt har dock skrivningarna om medier och jämställdhet i olika internationella dokument förstärkts. Både EU och Europarådet har de senaste åren satt större press på att jämställdheten ska öka i medierna, både i organisationerna och i utbudet.

Ett exempel på det är att EU:s ministerråd under sommaren 2013 antog tre indikatorer för medierna i förhållande till Pekingplattformen: 1) Andelen kvinnor i medieföretagens

styrelser 2) Andelen kvinnor på beslutsfattande positioner 3) I vilken omfattning har medieföretagen jämställdhetsplaner och aktiva åtgärder för att öka jämställdheten. Dessa indikatorer ska medlemstaterna återrapportera årligen till EU (European Union 2013). Strax efter att EU beslutat om indikatorer antog Europarådet nya rekommendationer för hur jämställdheten ska öka i medierna. Branschen uppmanas att ta sitt ansvar men också medlemsstaterna uppmanas agera (Europarådet 2013).

Det tog alltså nästan 20 år innan europeiska länder började ställa krav på medierna utifrån Pekingplattformen. EU och Europarådet talar om vikten av att ta fram statistik för medieområdet. Även från svenskt håll har man uppmärksammat att det inte går att göra uppföljningar om jämställdhet om det inte finns könsuppdelad statistik. I *Ett uppföljningssystem för jämställdhetspolitiken* (Ds 2013:37, sid 30) identifieras medierna som ett område där man bör ta fram jämställdhetsindikatorer. Här har både bransch och myndigheter ett ansvar. Statistiska centralbyrån, SCB, har haft ambitionen att ta fram indikatorer för medier, men har haft svårt att få fram tillgängliga data. Nordicoms jämställdhetsprojekt 2014 (finansierat av Nordiska ministerrådet) har bidragit med statistik kring andelen kvinnliga chefredaktörer i Sverige, vilket innebär att viss mediestatistik numera ingår i *På tal om kvinnor och män: lathund om jämställdhet 2014* (SCB 2014).

Branschorganisationer har en viktig uppgift när det gäller att kartlägga utvecklingen. På journalistikområdet saknas dock fortfarande årliga översikter om jämställdhetsläget, liksom översikter som beskriver könsstrukturen för mediernas ägande. Branschen har heller inte på nationell nivå några övergripande jämställdhetsmål kopplade till utbudet. Internationellt har dock både journalistförbundet och tidningsutgivarna via sina internationella organisationer IFJ och WAN-IFRA ett stort engagemang via GAMAG, en global allians för medier och genus, bildat på initiativ av UNESCO i december 2013 (UNESCO 2013).

Den globala nyhetsstudien Global Media Monitoring Project anger rekommendationer för hur regeringar, redaktioner, publicister, forskare och medieorganisationer kan gå vidare. Ett förslag är att varje region bör starta en kvinnlig expertdatabas som medierna kan använda när de saknar personer att vända sig till. Den typen av databas finns redan i Danmark och USA, I Danmark var det mediebranschen som finansierade uppbyggnaden av databasen, sedan har kulturdepartementet stått för driften. Danmark har också bidragit till att liknande expertdatabaser startat i Palestina, Jordanien, Libanon och Egypten. (Frank Goth 2014). I Sverige har dock varken bransch eller departement lyckats erbjuda ett stöd som skulle kunna underlätta för medierna att hitta kvinnliga experter. Å andra sidan har sociala medier möjliggjort för enskilda initiativ såsom *Rättviseförmedlingen* som via Facebook efterlyser experter från grupper som är underrepresenterade (Perco-vich Gutierrez 2014).

I den svenska debatten ställs ofta yttrandefrihet mot jämställdhet och Sverige har i många sammanhang värt sig mot globala åtaganden som syftar till att öka könsbalansen i medierna eftersom man sett det som att den typen av åtgärder riskerar att begränsa yttrandefriheten. När en statlig utredning t ex föreslog att man via marknadsföringslagen skulle kunna lagstifta mot könsdiskriminerande reklam lades utredarens förslag direkt i malpåse med motiveringen att regeringen hellre ville värna yttrandefriheten (Svensson & Edström 2014).

Möjliga vägar framåt

Medierna både beskriver och skapar våra bilder av verkligheten. Alla mediebilder är med i denna process och formar vår uppfattning om världen. Är svenska medier en bromskloss eller pådrivare för ett jämställt samhälle och människors lika värde? Svaret är inte givet. Den generella svenska jämställdhetslagstiftningen har troligen påverkat medierna mer än specifika åtgärder på enskilda redaktioner. Delar av mediebranschen är betydligt mer jämställd nu jämfört med för 20 år sedan men när det gäller själva utbudet är det mer tveksamt. Helt klart är att det saknas tillräckligt med jämförbar statistik

Denna artikel har fokuserat på underrepresentationen av kvinnor i nyheterna, ett exempel på ett demokratiskt underskott som i slutändan drabbar journalistikens trovärdighet. Men det betyder inte att kvinnor är den enda gruppen som missgynnas av den nuvarande journalistiken. Kombinera kön med etnicitet, klass, ålder och sexualitet så inser var och en att journalistiken har stora problem med inkludering och att kunna vara det forum för debatt och information som ingår i det demokratiska uppdraget.

Medieföretagen behöver också bli mer systematiska och öka sin transparens kring sitt arbete med jämställdhet och mångfald, dels för att bygga förtroende hos sina användare men också för att man ska kunna studera om utvecklingen går framåt eller inte. Det finns också möjligheter för politiken att skapa kunskapsunderlag för medieområdet, något som också stöds av tidigare nämnda internationella åtaganden och propositionen *Ett uppföljningssystem för jämställdhetspolitiken* (Ds 2013:37, sid 30). Politikerna valde dock 2014 att inte utgå från dessa dokument när man presenterade Sveriges uppföljning av Pekingplattformen (Utbildningsdepartementet 2014). Istället lyfte dåvarande regering fram demokratiskrivningen i Radio och tv-lagen och de skärpta kraven på public service för tillståndsperioden 2014-2019 där det står att all programverksamhet ska präglas av jämställdhet och mångfald. Man lyfte också fram att Statens medieråds svenska ansvar i Europarådets kampanj *No hate speech* ska präglas av jämställdhet och mångfald. I uppföljningsdokumenten står dock ingenting om att ta fram jämställdhetsindikatorer för medier eller hur Sverige ska leva upp till FN och EU:s krav eller hur man ska bemöta Europarådets rekommendationer. Man säger heller ingenting om vilka strategier Sverige har för att motverka stereotypa skildringar och hur man ska öka kvinnors medverkan i medierna, vare sig det gäller gamla eller nya mediebranscher.

Problemet med kvinnors bristande deltagande i medierna är tudelat. På en global nivå är det få kvinnor som syns – och när kvinnor syns är de ofta stereotypt skildrade. I de globala nyhetsstudierna har Sverige visserligen varit bland de bästa länderna med cirka 30 procent kvinnor i nyhetsutbudet. Men räcker det? Det kvantitativa måttet för jämställdhet brukar handla om spannet 40-60. Blotta närvaron av kvinnor i nyheterna innebär förstås inte kvalitet i sig. Så enkelt är det inte. Men 76 procent män i det globala nyhetsflödet är heller ingen garanti för kvalitet. Det finns redaktioner som bestämt sig för att jobba systematiskt med representationsfrågan. Genom att införa könsbalans som ett mått på kvalitet skapar man utrymme för minst tre möjliga kvalitetshöjningar.

1. Publicistiskt innebär det att det finns flera historier att berätta. Eftersom så många kvinnors liv är i medias kugga innebär det också att här finns nyheter, berättelser och perspektiv som läsarna/lyssnarna/tittarna inte får ta del av. Varför inte byta perspektiv ibland? Istället för att ständigt fråga varför det är så få kvinnor på höga poster i närings-

livet kan man fråga männen varför de trivs så bra där. Varför vill män så gärna sitta kvar i alla dessa styrelser?

2. Kommersiellt kan redaktionerna vinna på att se hela befolkningen. Kvinnor är vana vid att män är huvudpersoner och de tittar/lyssnar/ läser intresserat ändå. Men hur länge till? Om kvinnors erfarenheter och liv inte anses nyhetsmässiga riskerar nyheter på sikt att förlora sin relevans för delar av befolkningen.

3. Ur demokrati och medborgarperspektiv behövs kvinnorna i nyheterna – ska samhället fungera måste fler röster höras. När vissa grupper systematiskt utesluts ur debatten skapar det spänningar.

Representation handlar inte bara om det journalistiska innehållet. Även organiseringen av det journalistiska arbetet spelar roll. Vem som gör jobbet. Den svenska journalistkåren är numera jämställd om man ser till antalet kvinnor och män. I dagspressens styrelserum är dock medierna fortfarande klart mansdominerade. Mycket talar för att om en redaktion synar sina handlingar med genusglasögonen blir nyhetsvärderingen annorlunda och även organisationen.

Referenser

- Abrahamsson, Ulla B. (1999). *I allmänhetens tjänst: faktaprogram i radio och television 1955-1995*. Stockholm: Prisma.
- Aftonbladets kvinnliga journalister (1979). *Dokumentet – och vad hände sen?* Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Bratt, Anna-Klara (2014). 'News from a Feminist Perspective' pp 65-67 in *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Edström, Maria & Mølster, Ragnhild (red). Göteborg universitet: Nordicom.
- Byerly Carolyn M (2013). *Palgrave International Handbook on journalism*. Palgrave.
- Byerly Carolyn M & IWMF (2011) *Global Status on the Status of Women in the News Media*. Washington DC International Women's Media Foundation.
- Callamard, Agnes (2006). *Gender-based Censorship and the News Media* www.article19.org/pdfs/publications/gender-women-s-day-paper-2006.pdf
- Carlsson, Ulla (red) (1993). *Nordisk forskning om kvinnor och medier*. Göteborg: Nordicom.
- Dagens Nyheter* (2014-09-21). Antalet kvinnor i riksdagen fortsätter minska <http://www.dn.se/nyheter/politik/antalet-kvinnor-i-riksdagen-fortsatter-minska/> hämtad 13 februari 2015).
- Djerf-Pierre, Monika (2007). 'The Gender of Journalism. The Structure and Logic of the Field in the Twentieth Century', *Nordicom Review, Jubilee Issue* (2007): 81-104.
- Djerf Pierre, Monika & Löfgren Nilsson, Monica (2004). 'Gender-typing in the newsroom: the feminization of Swedish television news production, 1958-2000' in Bruin, Marjan de & Ross, Karen (eds.) *Gender and newsroom cultures: identities at work*.
- Edström, Maria (2006). *Tv-rummets eliter. Föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Edström, Maria (2010). Utan jämställdhet ingen yttrandefrihet. *Journalistisk kvalitet? En antologi om hot och möjligheter när medievärlden förändras*. In Krogh, Torbjörn von.(ed) Stockholm: Sim(o) Stiftelsen Institutet för Mediestudier.
- Edström, Maria (2012). Is there a Nordic way? A Swedish perspective on achievements and problems with gender equality in the newsrooms. *Media Studies* 3-4: 64-75.
- Edström, Maria (2013). 'Sweden: Women Reach Parity but Gender Troubles Persist' in Byerly (ed) *The Palgrave International Handbook of Women and Journalism*. Palgrave Macmillan, 78-91.
- Edström, Maria & Mølster, Ragnhild (eds) (2014). *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Göteborg universitet: Nordicom.
- Edström, Maria & Nordberg, Karin (2007). 'Medierummets eliter' pp 473-496 in Göransson, Anita (ed) *Maktens kön*, Falun: Nya Doxa.
- Edström, Maria & Nordberg, Karin (2005). 'Det villkorade medierummet. En diskussion om genrer, makt och mångfald' in Göransson, Anita (ed) *Makten och mångfalden. Eliter och etnicitet i Sverige*. Ds 2005:12.

- Edström, Maria, Jacobson, Maria & Lindsten, Simone (2010). *Räkna med kvinnor 2010* Nationell rapport, Sverige Global Media Monitoring Project 2010.
- Ett uppföljningssystem för jämställdhetspolitiken* (Ds 2013:37) Regeringskansliet.
- Europarådet/Council of Europe (2013). *Recommendation CM/Rec(2013)1 of the Committee of Ministers to member States on gender equality and media* (COE, 10 July 2013). <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2087343&Site=CM>
- European Institute for Gender Equality, EIGE (2013). *Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States: Women and the Media: Advancing gender equality in decision-making in media organisations*. Luxembourg: Publications office of the European Union.
- European Union (2013). *Council conclusions – "Advancing Women's Roles as Decision-makers in the Media"*. Council of European Union. http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/137546.pdf
- Facht, Ulrika (2014). 'Statistics on gender and media' pp 168-202 in Edström, Maria & Mølster, Ragnhild, (eds) *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Göteborg universitet: Nordicom.
- Falck, Gunnar (2014). 'Gender Equality in the News Room' pp 57-60 in Edström, Maria & Mølster, Ragnhild, (eds) *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Göteborg universitet: Nordicom.
- Frank Goth, Anita (2014). 'Women experts exist!' pp 121-125 in Edström, Maria & Mølster, Ragnhild, (eds) *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Göteborg universitet: Nordicom.
- Global Media Monitoring Project (2010). *Who Makes the News? Global Media Monitoring Project 2010* WACC, World Association for Christian Communication. www.whomakesthenews.org (På hemsidan finns samtliga rapporter från 1995, 2000, 2005 och 2010).
- Journalisten* (13 februari, 2015). 'Uppror mot manskulturen på Aftonbladet' <http://journalisten.se/nyheter/uppror-mot-manskulturen-pa-aftonbladet>, hämtat 13 februari 2015.
- Journalisten* (13 februari, 2015). Jan Helin: "Aftonbladet ska ledas jämställt" <http://journalisten.se/nyheter/jan-helin-aftonbladet-ska-ledas-jamstallt>, hämtat 13 februari 2015.
- Kleberg, Madeleine (1999). *Skötsam kvinnosyn: hem- och familjereportage i svensk TV åren 1956-1969*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet.
- Leppänen, Katarina (2005). *Rethinking civilisation in a European feminist context: history, nature, women in Elin Wägner's Väckarklocka*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Lundgren, Kristina (2002). *Solister i mångfalden: signaturerna Bang, Maud och Attis och andra kvinnliga dagspressjournalister med utgångspunkt i 1930-talet*. Diss. Stockholm: Stockholms Universitet.
- Lundgren, Kristina & Ney, Birgitta (red.) (2000). *Tidningskvinnor 1690-1960*. Lund: Studentlitteratur.
- Löfgren Nilsson, Monica (2009) *Kvinnor, män och nyheter i televisionen: en innehållsstudie av ämnen och känslor under 45 år*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Melin, Margareta (2008). *Gendered journalism cultures: strategies and tactics in the fields of journalism in Britain and Sweden*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Ney, Birgitta (2001). 'Kvinnor i Journalistiken' Lindblom Hulthén, Agneta (red.) *Journalisternas bok: 1901-2001*. Stockholm: Svenska journalistförbundet.
- Percovich Gutierrez, Aurora (2014). 'Equalisters-. Crowdsourcing for diversity' pp 145-147 in *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Edström, Maria & Mølster, Ragnhild (red). Göteborg universitet: Nordicom.
- Rydman, Annika (2015). Svårt för kvinnor att få Guldspaden *Scoop* 2015(1).
- SCB (2014). *På tal om kvinnor och män: lathund om jämställdhet 2014*. Örebro: Statistiska centralbyrån. http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0201_2013B14_BR_X10BR1401.pdf
- Strömblad, Lotta (2014). 'Gendering television. Time and counting matters' pp 61-63 in Edström, Maria & Mølster, Ragnhild, (eds) *Making Change Nordic Examples of Working Towards Gender Equality in the Media*. Göteborg universitet: Nordicom.
- Stål, Margareta (2002). *Signaturen Bansai: Ester Blenda Nordström – pennskaft och reporter i det tidiga 1900-talet*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Svensson, Eva-Maria & Edström, Maria (2014). Freedom of expression vs. Gender equality – conflicting values when regulating gender stereotypes in advertising. *Tidsskrift för Rettsvetenskap*. 127:5 479-511.
- Sveriges radio. Jämställdhetsprojektet (1979). *Sakligt, opartiskt, jämställt?: slutrapport från Sveriges radios jämställdhetsprojekt*. Stockholm: Sveriges radio.
- Utbildningsdepartementet (2014). *Sveriges uppföljningsrapport utifrån Pekingplattformen som antogs på FN:s fjärde kvinnokonferens (1995) (U2014/240/JÅM)* <http://www.regeringen.se/content/1/c6/24/55/58/6a6d03ce.pdf>

- Uusijärvi, Matilda, red (2007). 'Kvinnorna i Machoreservatet' *Scoop* 2007(1). Grävande journalister.
- Vries, Tove de (red.) (2014). *Medieutveckling*. Stockholm: Myndigheten för radio och TV.
- Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela (2014). *Massmedier: nya villkor för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlid.
- Who speaks in television?: an international comparative study on female participation in television programmes* (1998) Oslo: Norwegian Broadcasting Corporation.
- World Conference on Women (1996). *The Beijing Declaration and the Platform for Action*. New York: Dept. of Public Information, United Nations. <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/>
- UNESCO (2013) GAMAG framework and Action plan. http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/gamag_framework_and_action_plan_30sep2014.pdf
- UNESCO/IFJ (2009) *Getting the Balance Right. Gender equality in Journalism* http://portal.unesco.org/ci/en/files/28397/12435929903gender_booklet_en.pdf/gender_booklet_en.pdf
- Zadig, Cecilia & Olsekog Tryggvason, Nora (2014). *Kvinnor och ledarskap i svenska medier* Ale tryckteam, Bohus.